

Cumhuriyet

ABONE ŞERAHİ

MÜDDET:	TÜRKİYE İÇİN	HARIÇ İÇİN
Seneligi	1400 Kr.	2700 Kr.
6 Aylığı	750 Kr.	1450 Kr.
3 Aylığı	400 Kr.	800 Kr.

Nüshası her hafta
= 5 Kuruştur =

Yangının Büyümesinden Terkos Mes'uldür!

Dünya buhranı ve işsizlik

Cumhuriyet'e bazı kıymetli yazılar yazmak lütfunda bulunmağı kabul etmiş olan Belçika'lı aziz dostumuz Mösyö Georges Mascart (Jorj Maskar) ın hâlâ bütün dünyayı işgal etmekte olan cihan buhranına ait bir makalesini de karilerimize takdim ediyoruz:

Dünyanın muhtelif memleketlerinde mevcut işsizlere ait ihşai malumat o kadar yazılmış ve tekrar edilmiştir ki, bu malumatın iktisadî mes'elelerle alakadar bulunan kimselelerin zihninde derin bir tesir ve iz bırakmış olduğuna şüphe yoktur. Bu işsizlik hâdiselerinin, bir çok yerlerde cihanşümül iktisadî buhrandan husule geldiği şüphesizdir. Ancak İngiltere gibi bazı memleketlerde, işsizlik adeta için için kaynayan bir yaraya, gizli sarı bir hastalığa benziyor ki ona karşı açılan mücadelemin muvaffakiyetle neticelenmeyeceğine dair henüz bir salâh emaresi görülememiştir. İşsizliğe müteallik olan bu hal ve vaziyet şayani hayret görünebilir. Fakat bu hayret, ilk ve sathî bir bakıştan ileri gelmektedir. Çünkü umumî harpten sonra her tarafta sayılamaz bolluğuna intizar edilmekte idi. Evvelden tahmin edilmemiş ve tahmin edilmesine imkân bulunmamış olan böyle bir musibetin bütün dünyada icra ettiği tahribatın devamına hatta gittikçe şiddetlenmesine sebep ve saiki hakiki nedir? Buna, istihsal fazlalığını ve yahut istihlak noksanını sebep olarak göstermek istiyenler var. Şüphesiz bu mütalealar asılsızdır.

Fakat, acaba bu fazla istihsal yahut noksan istihlak hâdiseleri tarihin hiç bir devrinde niçin bu kadar şiddetli bir şekilde tezahür etmemiştir? Eğer bu hâdiselerin sebep ve saikeleri yeni devrin icabatından doğuyorsa bu işsizliğin dünyada daimi bir rahatsızlık veya nöbet nöbet gelip geçen bir illet halinde tesir icra ettiğini görmeğe mahkûm mu kalacağız?

İktisadî cereyanlar:
Avrupa sulhünü yapmağa ve yeni hudutları tesbit etmeğe memur müzakereci diplomatlara karşı serdedilen en ciddi ve esaslı şikâyet şudur: Bunlar, yeni hudutları çizirken Avrupa'da vücutte gelecek yeni gümrük hudutlarının eski iktisadî cereyanları derinden derine tadil edeceklerini hesaba katmamışlar, anlamamışlardır. Bu iktisadî cereyanlar, yarım asırlık mesainin semeresi idi. Bunlar altüst edilince, yeni vaziyete alışmak için çok zahmet ve mihnet çekileceği muhakkaktı.

Bilfarz, yeni hudutlar dahilinde mevcut olmayan her hangi bir sanayi derhal yaratılmak istenildi. Buna da, ya askerî ihtiyaçlar sebep gösterildi, ya gümrüklere vazodilen himaye tarifeleri ve yahut ta amele ücretlerinin ucuzluğu bahane edildi. Hudutları küçülen komşu bir memlekette ise mevcut olan bu sanayi istihsalâtı yeni ihtiyacın çok fevkinde olmakla beraber gene himaye edilmek, tevsi olunmak istenildi.

Zaten umumî harp esnasında, mübadele ve iktisat cereyanları altüst olmuştu. Bir çok memleketlerde, zaruretî hal yahut yüksek temettü ümitleri ile, evvelce hatrî hayale gelmeyen sinâi teşebbüslere tevessül edildi.

Binaenaleyh, 1914-1918 umumî harbine sebebiyet verenlerin, iktisadî noktai nazardan da mes'ul ve mücirim olduklarını tasdik eylemek lâzımdır.

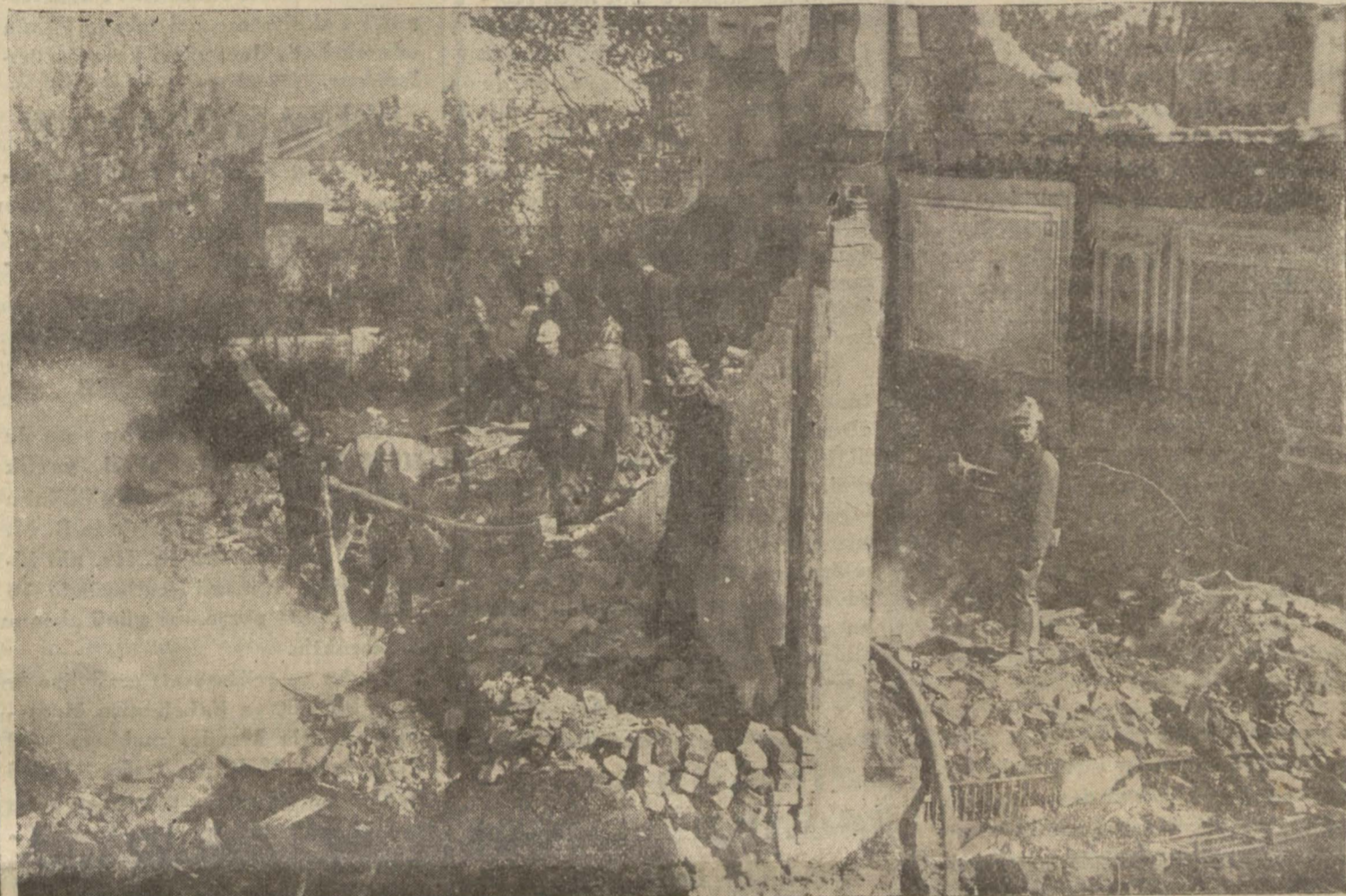
Bütün güçlülere ve engellere rağmen dünyamız iktisadî haritası üzerinde belirerek yavaş yavaş sübut bulan bazı iktisadî cereyanları bir defa daha tadil etmek hülyasında olanlara yukarıki ders kâfi gelmiyebilecek midir?

Bu yeni cereyanların tahassülü bizzarure şiddetli mücadelelere sebebiyet vermiştir. Bu cereyanlar da ticar ve maliyeciler kadar mütehasıslar da mühim bir rol oynamaktan hâlî kalmamışlardır.

GEORGES MASCART
(Mabadi 3 üncü sahifede)

Beşiktaş yangınının mes'ulü! Resmî tahkikat Terkosun felâkette yegâne âmil olduğunu isbat etti

Vali ve Fen Müdürü (İtfaiye çok çalıştı, fakat ne yapalım ki su yoktu) diyorlar - Felâketzedeler için tertibat alındı

İtfaiye Beşiktaş yangın yerinde dün son ateş parçalarını söndürürken..

Beşiktaş yangınında fedakârane çalışırken yaralanan İtfaiye efradından İzzet ve Fahri Efendiler

Yüzlerce aileyi perişan bir halde bırakan Beşiktaş yangını hakkında tam ve kat'î zabta raporu henüz müdiriyet verilmemiştir. Beşiktaş merkezi bu faciyanın tahkikatına devam etmektedir. Tahkikattan şimdikiye kadar alınan neticeye göre yangının zuhur ettiği fabrikatör Hâşim

B. in evinin on bir bin liraya sigortalı olduğu anlaşılmıştır. Yangının, elektrik ütüsünden çıktığı resmen tahakkuk etmiştir. Hizmetçi kız ütüyü prizde bırakarak aşağı inmiş, on beş dakika sonra da ateş başlamıştır. Terkos musluklarında su olmadığı, İtfaiyenin tam vaktinde mahalli harika yetiştigi halde susuzluktan dolayı yangının tevessül ettiği tebeyün etmiştir.

Yangında yanan ev ve dükkânların adedi polis raporuna nazaran 74 ev ve 7 dükkân olarak gösterilmekte ise de hakiki rakam şudur: Muradiye mahallesinde 47 ev, 5 dükkân, Teşvikiye mahallesinde 33 ev, 3 dükkân ki cem'an 80 ev 8 dükkândır ve bizim dün yazdığımız rakamın ay-nidir.

Yangından çıkanlardan 15 aile Raifağa camiine, 5 aile Kâmil Bey apartmanına, 10 aile Teşvikiye Askerlik şubesinin boş olan binasına, bir aile Münir Beyin boş hanesine, bir (Mabadi 4 üncü sahifede)

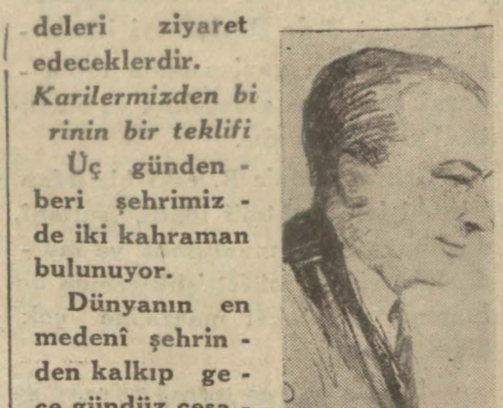

İtfaiye yangın yerindeki bacaları yıkıyor

Hava kahramanları Amerika'lı tayyareciler bugün camileri abideleri ziyaret edecekler

Amerika'lı tayyareci Mr. Boardman ve Mr. Polando dün öğle yemeğini Yeniköy'de Amerikan sefaretnesinde yemişler ve öğleden sonra Yeşilköy'e giderek tayyarelerle meşgul olmuşlardır. Amerika'lı tayyareci Polando'nun reciler dün me-

kara kalem bir portresi Fatih kabristanına defnedilen merhum Türk tayyarecisi İhya Beyin kabrine üzerinde «bizim şeci ve yiğit Türk arkadaşımız ve tayyareci meslektaşımız İhya Beyin yat ve tezkârı için» ibaresi yazılı bir çelenk göndermişlerdir. Misafirler bugün saat 10 da Tayyare Cemiyeti tarafından tahsis edilecek otomobillerle camileri, abideleri ziyaret edeceklerdir. Karilerimizden birinin bir teklifi Üç günümüzde iki kahraman bulunuyor. Dünyanın en medenî şehrinde kalkıp gece gündüz cesaretle kilometreler kateden, tayyareci Boardman'ın yareciler sev kara kalem bir portresi gili toprağımıza inen bu iki kahraman misafirlerle göstereceğimiz misafirperverliği, kadirşinaslığı, cihana, milyonlarca halka duyurabilmek fırsatına malikiz. Bu fırsattan muhtelif suretlerde istifade edilebilir. Benim aklıma gelen, şehrin en işlek caddelerinden ikisine bu kahramanların adını vermektir. Hüretkâr karilerimizden Halit

Gazi Hz. nin bugün gelmelerimuhtemel İsmet Pş. bugün Yalova'ya gidecekler

Reisicumhur Hz. dün öğleden sonra saat üçe kadar Yalova'daki köşkerlerinde istirahat buyurduktan sonra kendilerine arzı tazimata gelen Maliye Vekili Mustafa Abdülhalik, İktisat Vekili Mustafa Şeref Beyleri kabul ve Vekillerle birlikte Yalova'daki Millet çiftliğini teşrif bu-

(Mabadi 4 üncü sahifede)

25 sene evvel

Galatasaray

Yazan: 313

Yeni Gün bir kaç güne kadar «Galatasaray» Lisesinin yirmi beş sene evvelki hayatını tefrihyacaktır.

Şehit kartalımız İhya Bey

Merhumun cenazesi dün ihtifalâtla defnedildi Amerika'lı tayyareci Mr. Boardman ve Polando da bir çelenk gönderdiler

Hava şehidi İhya Beyin cenaze merasiminden bir intiba

Bulgaristan'da sis yüzünden düşerek rakiplerle beraber yanan Cidna şirketine ait tayyarenin pilotu İhya Beyin cenazesi dün Burgaz'dan şehrimize getirilmiş, merasimle makberi ebedisine defnedilmiştir. Cenaze Fatih tayyare abidesinin bulunduğu (Mabadi 3 üncü sahifede)

Millî Müdafaa ve Adliye Vekilleri dün geldiler

Zekâi B. yakında Ankara'ya dönecek, Yusuf Kemal B. 15 gün burada kalacak

Dün şehrimize gelmiş olan Millî Müdafaa ve Adliye Vekilleri Haydarpaşa'da

Millî Müdafaa Vekili Zekâi ve Adliye Vekili Yusuf Kemal Beyler dün öğleyn posta trenile Ankara'dan şehrimize gelmişlerdir. Ankara treni yarım saat ka-

dar teahhurla gelmiştir. Vekil Beyler ayrı ayrı birer otomobile binmişler, Adliye Vekili Camlıca'ya, Millî Müdafaa Vekili Zekâi Lâtfen Sayfeyi çeviriniz

Bugünkü at yarışları Romanya, ve Mısır'dan getirilen atlar arasında dehşetli rekabet var!

Bugün Veliefendi'de yapılacak ikinci hafta yarışlarının daha çok zevkli ve heyecanlı olacağı şimdiden tahmin edilmektedir. Romanya'dan ve Yunanistan'dan gelen kıymetli atların bir kısmı bu haftaki yarışlara iştirak edecektir. Bu mü-nasebetle tanınmamış olan bu atların bahsi müsterekte oynıyacağı rol çok büyüktür. Yarışta bahsi müstereklere için en fazla ümit veren hayvanlar şunlardır:

Birinci koçu: On hayvan arasında cereyan edecek, bunların içinde en kuvvetli olarak gördüğümüz Prens Halim Beyin Mısır'dan yeni getirilmiş olduğu «İbnunur» u ile küçük

Ceylân ve Tayyar arasında birincilik (Mabadi 4 üncü sahifede)

